

Ν. ΖΩΣΙΜΑΣ ΠΡΟΣ Π. ΣΑΜΑΡΝΙΩΤΗΝ, ΑΛ. ΦΙΛΙΟΝ ΚΑΙ Θ. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΝ

Ἐντιμότατοι Κύριοι Παναγιώτη Σαμαρνιώτη, Ἀλέξιε Φιλιε
καὶ Θεοδόσιε Λαμπαδάριε

εἰς Ἰωάννινα

τὴν 10 Μαΐου 1840

Νίζνα

Εἰς ἄκραν ἀνησυχίαν εὐρισκόμουν τοσοῦτον καιρὸν ὅπου δὲν εἶχα λάβει γραφὴν σας.

Ἐνῦν δὲ ἀποκρίνομαι εἰς τὴν ἀπὸ 19 τοῦ παρελθόντος Μαρτίου, ἕξ ἧς ἐχάρην διὰ τὸ αἰσιὸν τῆς ὑγείας σας, ἔγνω τὰ ὅσα μοῦ περιγράφετε περὶ τῆς δυστυχισμένης πατρίδος μας καὶ κατὰ τὸ φέρσιμόν τους ἡ Θεία Πρόνοια ὡς τοὺς ἀνταποδώσῃ.

Πρὸς ταῦτοις μὲ δηλοποιεῖτε διὰ τὸ περικλεισμένον γράμμα μου πρὸς τὴν κοινότητα τὸ ἐγχειρίσετε τοῦ προεστῶτος, ὃ ὁποῖος ἔκαμε συνέλευσιν εἰς ἐπήκοον πάντων καὶ τὰ ἤκουσαν σχεδὸν ὅλοι καὶ τὸ ἐχάρικαν διὰ τὴν ἀμνηστίαν καὶ διὰ τὰ ὅσα τοῦ ἔγραφα.

Καὶ ἐπειδὴ ἐπρόσμεναν τὴν ἐπιτροπὴν τους, καὶ ἐνόμιζα νὰ τοὺς ἔλθῃ ὡς τὸ πρότερον, καὶ ἕξ αἰτίας ἠκολούθησαν αἱ διχόνια.

Καὶ περιπλέον σᾶς εἶχον ὑποσχεθῆ διὰ χοτζέτια, ὅτι θέλουν σᾶς τὰ δώσει καὶ ἕως τότε δὲν ἐδόθησαν.

Σᾶς εἶμαι εὐχάριστος εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπου ἐκάματε μαζὶ μὲ τὸν προεστῶτα καὶ ἐκράξατε τοὺς ἐφημερίους καὶ σᾶς ἔφερον ἐγγράφως τὰ ὅσα κοράσια ἦσαν ἀρραβωνιασμένα καὶ κατὰ τὸν λογαριασμόν σας, ἴδον, ὅπου διαμοιράσετε τὰς εἴκοσι χιλιάδας γρόσια εἰς 37 κοράσια καὶ τὰ πλεόν ὅπου εἶχαν ἀνάγκην, ὡς με γράφετε, εἰς τὸν ὁποῖον ἴδον καὶ τὰ ὅσα μετρητὰ τοῦ λογαριασμοῦ μου ἐλάβετε καὶ ποῦ ἐπεδόθησαν, καὶ ἔχει καλῶς.

Σᾶς κάμνω γνωστὸν ὅτι σήμερον γράφω τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Κύριον Π. Σκουμπουρδῆν διὰ νὰ τραβήσῃ πρὸς τὸν ἐν Μόσχᾳ κ. Παῦλον Δ. Πασχάλη διὰ λογαριασμόν μου ἕτι ρούμβλια 5000: ἦτοι πέντες χιλιάδας, καὶ τὸν διορίζω τὸ ἰσόμετρον αὐτῶν εἰς γρόσια ὅπου εὐθὺς νὰ σᾶς τὰ ἐμβάσῃ τὰ ὅποια λαμβάνωντάς τα τὰ ἐπιχειρίζετε ἀπὸ μέρους τῆς Ζωσιμαίας Ἀδελφότητος εἰς ὅσα κοράσια εὐρίσκονται ἀκόμη ἀρραβωνιασμένα δίδοντας τοῦ καθενὸς Κορασίου ἀπὸ γρόσια πεντακόσια, ἦτοι 500, δίδοντας καὶ τῶν Ἱερέων τοῦ καθενὸς ἀπὸ γρ. 10, ἦτοι δέκα διὰ τὸν κόπον τους, τὰ δὲ ἐναπολειφθέντα, κάτωθεν θέλω σᾶς σημειώσῃ.

Περὶ δὲ τῆς ὑποθέσεως τῆς Σχολῆς εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν, καὶ εἰς ὅλους τοὺς πατριώτας ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου ἠκολούθησαν τὰ σχίσματα ἀναμέσον σας, ἀπεβάλθη καὶ τὸ Σχολεῖον καὶ εἶχε καταρημάξει, καὶ τὴν

βιβλιοθήκην ἀρά γε τί ἠκολούθησε; αὐτὸ μνήσκει εἰς τὴν κοινότητα νὰ τὸ ἐρευνήσῃ, καὶ νὰ μὲ σταλθῇ ὁ κατάλογός της διὰ πληροφορίαν μου.

Καὶ ἐπειδὴ εἰς τὰς 21 Νοεμβρίου εἶχα γράψῃ εἰς τὴν Κοινότητα διὰ νὰ μὲ γράψουν ἂν ἡ βιβλιοθήκη εὐρίσκεται κατὰ τὸν κατάλογον καὶ περιπλέον διὰ τὰ 4 ὀσπήτια, τοῦ Μαλίκου, τοῦ Μπαμπανίκου, τοῦ Θ. Ἀθανασίου καὶ τοῦ Μπέρκου, ὅπου εἶχαν ἀγοράσει οἱ πρόην ἐπιτροποὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς Ζωσιμαίας Ἀδελφότητος. Καὶ ἐπειδὴ πρὸ πολλοῦ τοὺς εἶχα γράψῃ τῶν ἐπιτρόπων περὶ τῶν χοτζετίων τῶν 4 εἰρημένων ὀσπητίων ν' ἀγορασθοῦν, ὅτι ἠγοράσθησαν ἀπὸ μέρους τῆς Ζωσιμαίας Ἀδελφότητος καὶ μὴν ἔχοντας ἀπόκρισιν των, ἐπαρακαλοῦσα τὴν κοινότητα νὰ ἐπιστατήσῃ νὰ μεταφέρουν αὐτὰ τὰ 4 χοτζέτια ἐπ' ὀνόματι τῆς Ζωσιμαίας Ἀδελφότητος, τοὺς ὁποίους τοὺς εἶχα γράψῃ, ὅπου νὰ μὲ στείλουν τὰς κόπιας, καὶ τότε θέλει γίνῃ δευτέρα σκέψις διὰ τὸ Σχολεῖον, καὶ μὴ ἔχοντας ἕως τὴν σήμερον ἀπόκρισιν ἀπὸ τὴν κοινότητα, εἰ μὴ ἀκούω ὅτι νὰ ἐδιώρισαν Διδασκάλους εἰς τὸ Σχολεῖον, ἐκεῖνοι ὅπου διώρισαν ἄς τοὺς πληρώσουν, ὡς καθὼς ἠκολούθησαν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καὶ μνήσκει εἰς αὐτοὺς νὰ τὴν τελειώσουν καὶ ἄς εἶναι γνωστὸν εἰς τὴν αὐτόθι κοινότητα ἀπὸ μέρους τῆς Ζωσιμαίας Ἀδελφότητος νὰ μὴ ἐλπίζουν καμμίαν βοήθειαν πλέον εἰς τὸ Σχολεῖον, ἕως δὲν μὲ σταλοῦν αἱ κόπια τῶν 4 ὀσπητίων ἀπὸ τὰ χοτζέτια, καὶ ἡ καταγραφή τῆς Βιβλιοθήκης, καὶ λαμβάνοντάς τα, τότε θέλω κάμῃ σκέψεις καὶ διὰ τὸ Σχολεῖον, καθὼς καὶ πρωτῆτερα εἰς τὴν κοινὴν γραφὴν τοὺς εἶχα γράψῃ, καὶ παρακαλῶ τὸν προεστῶτα νὰ λάβῃ τὴν καλωσύνην νὰ προβάλλῃ εἰς τὴν Κοινότητα, τὰ ὁποῖα τὰ δίδετε ἐγγράφως ὅσα σᾶς γράφω (τὸν ὁποῖον εἰλικρινῶς καὶ ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι) περὶ τοῦ Σχολείου.

Ταῦτα καὶ εἰλικρινῶς ἀσπάζοντάς σας μένω

ὄλος ἰδικός σας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΩΣΙΜΑΣ

Σημείωσις

τῶν ὀσῶν θὰ δοθοῦν ἀπὸ μέρους τῆς Ζωσιμαίας Ἀδελφότητος,

Τοῖς Ἐπιτρόποις τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εἰς τὴν Μουνίλαν διὰ μίαν καὶ μόνην φορὰν γρόσια δύο χιλιάδες ἤτοι 2000, διὰ νὰ τὰ μεταχειρισθοῦν εἰς τὰ ἀναγκαῖα τῆς Ἐκκλησίας.

Τῇ Ἑλένῃ Πέτρου Μελαῖ θυγατρὶ Σταύρου Ἰωάννου διὰ μίαν καὶ μόνην φορὰν γρ. 500 ἤτοι πεντακόσια.

Τῷ Πέτρῳ Διδασκάλῳ ὁποῦ εὑρίσκεται εἰς τὸ νησί διὰ μίαν καὶ μόνην φορὰν γρόσ. 500 ἦτοι πεντακόσια. Ὡσαύτως καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν ἐπιτρόπων τῆς αὐτῆς Νήσου διὰ μίαν καὶ μόνην φορὰν γρ. 500, ἦτοι πεντακόσια.

Τῷ Ἰωάννῃ Κωνσταντίνου Τενεκτζῆ γρ. 150, ἦτοι ἑκατὸν πενήντα.

Καὶ ἐπειδὴ σᾶς εἶπαν οἱ πρώην ἐπίτροποι τῆς Σχολῆς διὰ τὰς 23 χιλιάδας γρόσια, ὅτι μοῦ ἔστειλαν τὸν λογαριασμόν, μάλιστα καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἔκαμα τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὰς 9 Φεβρουαρίου, ὡσαύτως τοὺς ἔλεγα ὁποῦ νὰ δώσουν, τὰ ὅσα ἐπλήρωσαν ἀπὸ ἀργύρια τῆς Ζωσιμαίας Ἀδελφότητος τοῦ Διδασκάλου ὁποῦ παρέδιδε εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Καπλάνη.

ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ ΠΡΟΣ Ν. ΖΩΣΙΜΑΝ

*Πανευγενέστατε εὐεργεικώτατε εὐσπλαγγνικώτατε καὶ φιλανθρωπότατε
Κύριε Ν. Ζωσιμᾶ*

Τῇ 9ῃ Αὐγούστου 1840

Ἰωάννινα

Ἐν καιρῷ ἐλάβαμεν τὰς σεβαστάς μας ἐπιστολάς σας τὴν μὲν σημειωμένην εἰς τὰς 10 Μαΐου, τὴν δὲ εἰς τὰς 11 Ἰουνίου, ἐχάρημεν ἄκρως διὰ τὸ αἷσιον τῆς πολυποθῆτου μας ὑγείας σας, ἦν ὁ ἅγιος Θεὸς νὰ σᾶς διαφυλάττῃ μακροημερεύουσαν. Εἶδαμεν καὶ τὰ ὅσα ἐμβάσανε πρὸς τὸν κ. Σκουμπουρδῆν ρούβλια 5000.—Ὁμοίως καὶ τὰς 2000 ρούβλ. ἰδιὰ λογαριασμόν τοῦ κυρίου Ἰωάννου Δομπόλη. Διὰ τὴν ὑπανδρείαν τῆς ἀνεψιάς του Βασιλικῆς περὶ τῆς ὁποίας θέλομεν φρσντίσει διὰ νὰ τελειώσῃ ὅσον τὸ ὀγρηγορώτερον, καθὼς καὶ διὰ τὰ ὅσα μᾶς διατάττετε θέλομεν ἀκολουθήσῃ κατὰ τὴν προσταγὴν σας. Εὐθὺς ὅπου ἐλάβαμε τὸ γράμμα, ἐδώσαμε τοῦ προεστῶτος ἀντίγραφον τῶν δύο περιόδων, αἵτινες ἀναφέρουν περὶ τῶν χουτζετίων καὶ περὶ τῆς σχολῆς νὰ τὰς κοινολογήσῃ εἰς ὄλους γενικῶς, βλέποντες δὲ τὴν ἀπόφασίν σας τέλος πάντων μᾶς ἔδωκαν τὰ πωλητήρια γράμματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐσηκώσαμεν κόπιας καὶ σᾶς τὰς ἐγκλείομεν, ὁμοίως καὶ κατάλογον τῶν μέχρι τοῦδε σωζομένων βιβλίων καθὼς καὶ οἱ ἴδιοι σᾶς γράφουν ὅτι ἐπαράδοσαν τὰ χουτζέτια, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι εἰς ὄνομα τῆς Ζωσιμαίας Ἀδελφότητος, μᾶς ἔδωσαν ὅμως ἓν μαρτυρικὸν γράμμα καθὼς θέλετε τὰ ἰδῆ φανερώνον ὅτι ἠγοράσθησαν διὰ λογαριασμόν σας.

Περὶ δὲ τοῦ διδασκάλου Γεωργίου Κρανᾶ μᾶς εἶπον οἱ πρώην ἐπίτροποι ὅτι θέλουν ἀγκροικηθῆ μετὰ τὴν οἰκογένειάν του κατ' εὐθείαν.

Πανευγενέστατε! σᾶς προεγράψαμε ὅτι ἡ ἀγορὰ τῶν ὀσπητίων αὐτῆ δὲν ἔγινε καλὴ, πλὴν ὅτι ἔγινεν ἔγινεν, τὰ γινόμενα οὐκ ἀπογίνονται

ὅσα σπήτια ἦτον καταπλακωμένα ἀπὸ τὸν Ἀληπασάν· εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ ὄλα ἔγιναν βασιλικά καθὼς πληροφορεῖσθε καὶ ἀπὸ τὴν ἀναφορὰν τῆς μπερνοβας πρὸς τὸν Βεζίρ Ρεσίτ μεχμετ πασιᾶ, καὶ ὁ ὁποῖος ἠθέλησε νὰ ἀγοράσῃ σπητιότοπον, καθὼς καὶ ἠγόρασαν πολλοί, ἔκαμαν τὴν ἀγορὰν μὲ βασιλικὸν φερμάνι, διότι ὡς μανθάνομε διὰ μέσου τοῦ κυρίου Πάνου Σαμαρνιώτη ἀπὸ τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει πενθερόν του κύριον Π. Σκουμπουρδῆ ὄλα τὰ ζαπωμένα ἀπὸ τὸν Ἀλῆ-πασᾶ ὀσπήτια εἶναι ἀπερασμένα εἰς τὸ βασιλικὸν δευτέρι, καθὼς καὶ τὸ σπήτι τοῦ μαλίκου τὸ ὁποῖον τὸ εἶδεν ἀπερασμένον, διὰ τοῦτο οἱ κύριοι πρῶην ἐπιτροποὶ ἔπρεπε νὰ φέρουν καὶ φερμάνι, διὰ τὸ οἰκόπεδον τοῦ μπερκου καὶ διὰ τοῦ μαλίκου πλὴν ἀμέλησαν· καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ καμμία ἀσφάλια δι' αὐτὰ καθὼς καὶ τὰ πωλητήρια πρέπει νὰ μεταφερθοῦν εἰς ἄλλα ὀνόματα· ἂν δυνατὸν διὰ νὰ λάβουν τὰ πράγματα σιγουριὰ καθὼς ἐπιθυμεῖτε.

Περὶ δὲ τῶν βιβλίων σᾶς ἐγκλείεται ὁ κατάλογος τῶν σωζομένων βιβλίων, διὰ τὰ ὁποῖα ἔλαβον φροντίδα καὶ τὰ ἐσύναξαν ὄντα σκορπισμένα εἰς τὸν μὲν καὶ δὲ καὶ ἔκαμαν αὐτοὶ τὸν κατάλογον καὶ μᾶς τὸν ἔδωκαν, πλὴν ἡμεῖς ἔχοντες ἄλλον κατάλογον πρωτητερινὸν ἀπὸ τὸν διδάσκαλον Ἀναστάσιον τὸν ἐπαραβάλαμεν καὶ λείπονται πολλά, ὅσα εἰς τὸ τέλος τοῦ καταλόγου σᾶς συμπληρώνομε, εἶπαμε ὅμως τοῦ ἐπιστάτου τῆς βιβλιοθήκης ὅπου εἰς τὸ ἐξῆς νὰ προσέχη νὰ μὴ λείψῃ τὸ παραμικρὸν ἀπὸ ὅσα σώζονται καὶ ἂν λείψῃ εἶναι εἰς βᾶρος του καὶ πάλιν ἵπὸσᾶ ἠγοράσθησαν διὰ τῆς Ζωσιμαίας Ἀδελφότητος κατὰ καιρῶν ἢ πανευγενείας ἠξεύρετε καλλίτερα· ὅσον δὲ διὰ τὰς μικρὰς καὶ μεγάλας κατηγήσεις ἐμοιράσθησαν εἰς τὰ ἑλληνοδιδασκτικὰ σχολεῖα εἰς τὰ παιδιὰ καὶ ἐχάθησαν.

Περὶ δὲ τῶν σχολείων ἐφρόντισαν ὀπωσοῦν καὶ γίνονται τακτικότερα· εἰς τὸ ἀλληλοδιδασκτικὸν κατάστημα τοῦ Παλάνη ἔφερον τὸν Ἀραβαντινὸν τὸν ὁποῖον εἶχον διώξῃ πρωτήτερα διδάσκαλον πολλὰ ἐπιτήδειον καὶ προκομένον καὶ τὸν ἐσυμφώνησαν νὰ πληρῶνῃτε χρονικὸς μισθός του γρ. 4.250· ἀπὸ τοῦ καπλάνη τὸ λάσσον· εἰς δὲ τὸ κενδρικὸν σχολεῖον διδάσκαλοι εἶναι οἱ ἀκόλουθοι ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τοῦ ἀναστασίου· εἶναι ὁ δημήτριος Τζίμας διδάσκαλος καλὸς μὲ τὴν μέθοδον τοῦ ἀναστασίου· εἶναι πρὸς τούτοις, ἓνας Ζαφείρης ὀνομαζόμενος καὶ ἀναστάσιος γκίνῆς καὶ γεώργιος ἀναγνώστης καὶ χρῆστος βούλγαρος γαλλικὸς πλὴν ὄλοι τῆς παλαιᾶς μεθόδου ὄλον τὸ σχολεῖον χρειάζεται ἀρχιδιδάσκαλον καλὸν καὶ προκομένον καὶ οἱ λοιποὶ ἠμποροῦν νὰ χρησιμεύσουν δι' ὑποδιδάσκαλοι· κατ' αὐτὰς ἦλθεν ὁ ἀναστάσιος πλὴν δὲν εἶχαμε τὴν διαταγὴν· σας νὰ τὸν βαστάξομε.

Οἱ μισθοὶ ὄλων τῶν διδασκάλων εἶναι συμφωνημένοι ἀπὸ αὐτοὺς ὡς κάτωθεν:

Ἑλληνικοὶ διδάσκαλοι

δημήτριος τζίμας	ὁ μισθὸς του	γρ.	4000
ἀναστάσιος γκίνος	ὁ μισθὸς του	»	2500
ὁ ζαφειρης	ὁ μισθὸς του	»	2500
(ἢ ἀνωτέρω σοῦμα)			γρ. 9000
ὁ γεώργιος ἀναγνώστης	αἰγύπτιος καὶ ἐπιστάτης τῆς βιβλιοθήκης	»	500
ὁ χρῆστος Βούλγαρος	γαλλικὸς διδάσκαλος	γρ.	4000
			13500

Εἰς τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ δύο σχολεῖα

Ἄρχιμανδρίου καὶ ἁγίας Μαρίνης οἱ κάτωθεν

ὁ Ἰωαννίκιος ἀλληλοδιδάκτης	γρ.	2000	}
ὁ γεδεὼν ὁμοίως	»	2000	
			4000
			17500

Οἱ κύριοι ἐπίτροποι καὶ ἡ κοινότης βλέποντες ὅτι ἡ πανευγένειά σας δὲν ἐπροστάξατε τίποτε περὶ τῶν σχολείων μὴ ἠμποροῦντες νὰ κάμουν ἀλλέως ἐδανείσθησαν ἐκ τῶν κοινῶν ἐλεῶν καὶ ἔδωκαν ἀκόντο τῶν διδασκάλων καὶ ἕως σήμερον τοὺς χρεωστοῦνται ἀκόμη ἐνεζήρηκα 12000 γρ.

πρὸς τούτοις μᾶς εἶπαν ἐπειδὴ ἐλάβετε τὰ πωλητήρια γράμματα καὶ χοτζέτια κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ πανευγενεστάτου κυρίου νικολάου ζωσιμᾶ ἀκολουθῶς πρέπει νὰ λάβητε καὶ τὴν φροντίδα τῶν σχολείων καὶ διὰ τοὺς μισθοὺς τῶν διδασκάλων, διότι ἕως τώρα ὅ,τι ἐκάμαμε ἐκάμαμε καὶ εἰς τὸ παρ' ἐμπρὸς νὰ ἐπιτροπεύσητε καὶ νὰ φροντίσητε διὰ κάθε πρᾶγμα, ἡμεῖς ὅμως δὲν τὸ ἐδέχθημεν λέγοντας τῶν ὅτι χωρὶς τὴν ἄδειάν σας δὲν ἀνακατευόμεθα εἰς τὸ παραμικρὸν καὶ ὅπως εἶναι ὁ ὄρισμός σας ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν διδασκάλους οἱ περισσότεροι εἶναι περιττοὶ ὅταν εἶναι ἓνας καλὸς καὶ προκομμένος ἀρχιδιδάσκαλος.

Ὁ κύριος ἀναστάσιος διδάσκαλος ἔκαμε σχόλι εἰς τὴν σμύρνην καὶ ἦλθε νὰ ἀπερᾶσῃ κάνα δύο μῆνας ἐδῶ μὲ τὴν φιλίαν του καὶ ἐπειδὴ ἀγνοοῦμεν τὴν θέλησίν σας, δὲν τοῦ ὁμιλήσαμε ἀν ἦτον τρόπος διὰ νὰ μείνῃ ἐδῶ ὡς καὶ πρότερον ἦτον ἀρχιδιδάσκαλος καὶ πλέον ὄρισμός σας. περιμένοντες διαταγὴν σας καὶ ἀπόκρισίν σας μ' ὄλον τὸ σέβας σᾶς ξα-

ναπροσκυνοῦμεν καὶ μένομεν εἰς τὰς προσταγὰς σας πρόθυμοι ταπεινοὶ
δοῦλοι σας

Π. ΣΑΜΑΡΝΙΩΤΗΣ Δ. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΣ Α. ΦΙΛΙΟΥ

Νίζνα

Πανευγενέστατε καὶ εὐεργετικώτατε

Κύριε Ν. Ζωσιμᾶ

1840 9 βρίου 25

Ἰωάννινα

Εἰς τὰς 9 ἀπελθόντος αὐγούστου σᾶς ἐγράψαμεν διεξωδικῶς ἐγκλείον-
τές σας καὶ τὰ ἴσα τῶν πωλητηρίων γραμμάτων τῶν ὀσπητίων μαλίκου,
δημητρίου ἀθανασίου καὶ μέρκοβας, καὶ ἴσον γράμματος τῆς κοινό-
τητος Ἰωαννίνων εὐχαριστήριον πρὸς τὴν πανευγένειάν σας, τὰ ὅποια
δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι τὰ ἐλάβετε, καὶ διὰ νὰ μὴν σᾶς προξενήσωμεν βάρ-
ος δὲν σᾶς στέλλομεν τὰς κόποιας.

δὲν σᾶς ἐγράψαμεν ἕως σήμερον, ἐπειδὴ οἱ πρωτομαῖστορες τῶν ἰσυ-
ναφιῶν καὶ ὁ λαὸς ἐκινήθησαν ἐναντίον τοῦ προεστῶτος καὶ τῶν ἐπι-
τρόπων τῶν ἐλεῶν καὶ κασσαδόρων καὶ περιμέναμεν τὸ τέλος διὰ νὰ σᾶς
πληροφορήσωμεν, λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔκαμαν ἀγωγὴν εἰς τὴν αὐτοῦ ὑψηλό-
τητα¹ ἐδιορίσθη διὰ τῆς αὐτοῦ προσταγῆς νὰ ἀλλαχθῇ ὁ προεστῶς, καὶ
ἀντ' αὐτοῦ ὅλοι ὁμοφώνως ἐκλέξαν τὸν κύρ Ἀλέξιον Φίλιον καὶ ἐπο-
μένως ἀλλάχθησαν καὶ οἱ ἐπίτροποι καὶ οὕτως διορίσθησαν τέσσερες
αἰρετοὶ κριταί, δύο ἀνὰ κάθε μέρος ἀπὸ τοὺς πρώτους δηλαδὴ ἐπιτρό-
πους καὶ ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ θεωρήσαντες τὸν λογαριασμὸν τῶν ἐλεῶν ἔγι-
ναν φανεραὶ αἱ κατὰ καιροὺς καταχρήσεις του, τόσον διὰ τὰ ὅσα κακῶς
ἐξόδευσαν διὰ τὰ πάθη των νὰ ἐξώσουν τὸν Ἰωαννίνων κύρ Ἰωακείμ
καθὼς καὶ δι' ἄλλα πολλά, τὰ ὅποια ἔφθασαν σχεδὸν τὰς 175000: καὶ
γυνομένης τῆς σαντέντζας κατεκρίθησαν νὰ ἀποζημιώσωσι τὴν κάσσαν
τῶν ἐλεῶν οἱ τε κασσαδῶροι καὶ ἐπίτροποι μὲ ἀναλογίαν τῆς δυνάμεώς
των καὶ ὄντες πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀδύνατοι καὶ τὸ βάρος αὐτὸ ὑπερέβαινε
τὴν κατάστασίν των ἀπεφασίσθη κοινῶς ἀπὸ ὅλους διὰ νὰ εἰρηνεύσουν
τὰ πράγματα καὶ νὰ γίνῃ ὁμόνοια καὶ καλὴ ἀποκατάστασις εἰς τὴν πα-
τρίδα μας νὰ παραβλεφθοῦν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον αἱ καταχρήσεις
των, καὶ οὕτως ἐλπίζομεν νὰ μὴ ἀκολουθήσουν εἰς τὸ ἐξῆς παρόμοια

¹) Κατωτέρω ἀναγράφονται λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὸν ἐλέγχον τῆς διαχειρίσεως,
ἐπὶ πόρισμα τοῦ ὁποίου ὑπεβλήθη εἰς τὸν Γεν. Διοικητὴν Ἡπείρου.

ἔπειδῃ οἱ νέοι ἐπίτροποι ἐδέθησαν μὲ γράμματα ἐπίσημα καὶ κοινῶς ὑπογεγραμμένα ἀπὸ ὅλους τοὺς πατριώτας, ὅπου εἰς τὸ ἐξῆς ὅποιος ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους ἢ λοιποὺς προύχοντας πατριώτας ἤθελε κάμει τὴν παραμικρὰν κατάχρησιν εἰς τὰ ἱερὰ χρήματα τῶν ἐλεῶν νὰ παιδεύηται καὶ νὰ ἀποζημιουῖται ἢ κάσσα τῶν ἐλεῶν ἐκ τῆς ἰδίας του καταστάσεως, καὶ ἐλπίζεται εἰς τὸ ἐξῆς νὰ παύσῃ ἢ κατὰ καιροὺς παρ' αὐτῶν κατάχρησις καὶ νὰ βαλθῇ τρόπος διορθώσεως αὐτοῦ εἰς τὸ βέλτιστον, ταῦτα εἶναι τὰ αἷτια πανευγενέστατε ὅπου ἕως σήμερον δὲν σᾶς ἀπεκρίθημεν.

Νῦν δὲ σᾶς ἐγκλείομεν τὸν λογαριασμὸν τῶν ὑπανδρευθέντων νεανίδων ἐκ τῶν ὁποίων ἐμοιράσθησαν εἰς πτωχὰς οἰκογενείας ἄλευρι καὶ εἰς γρόσια πενήτων μερῶν, ὁμοίως καὶ τὰς ἀποδείξεις τῶν ὄσων κατὰ τὴν διαταγὴν σας ἐδιωρίζετε ὀνοματοδῶς νὰ δώσωμεν, εἰς τὸν ἐπίτροπον τῆς ἐκκλησίας Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἰς μουνίλαν, εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου εἰς νησί, εἰς τὴν ἐλένην Πέτρου μελλᾶ θυγατέρα σταύρου Ἰωάννου, καὶ εἰς τὸν πέτρον διδάσκαλον νησιουῦ· δὲν ἠμποροῦμεν νὰ σᾶς ἐξιτορήσωμεν πανευγενέστατε! τὰς ὁποίας ὁ κόσμος ἔλεγον εὐχὰς ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ καρδίας παρακαλοῦντες καὶ ἱκετεύοντες τοῦ ὑπεραγάθου Θεοῦ διὰ τὴν πολυχρόνιον ζωὴν σας ὑγιείαν καὶ εὐδαιμονίαν· καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ σᾶς λέγομεν, ὅτι ὅλοι οἱ πτωχοὶ μὲ τὸ νὰ ὑστεροῦνται ἀπὸ τὰ κοινὰ ἐλέη κατασταλάζουν εἰς τὴν πατρῶαν οἰκίαν σας ζητοῦντες ἀκαταπαύστως ἀπὸ τὰ πλούσια ἐλέη σας, ἔπειδῃ ἴδον ὀφθαλμοφανῶς τὰς διανομὰς ὅπου κατὰ καιροὺς ἔγιναν, διὰ τοῦτο ἐβιάσθημεν καὶ ἐδόσαμεν περισσότερα ἀπὸ ὅσα μᾶς ἐμβάζετε καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μὴ τὸ λάβητε εἰς βάρος.

Ἐπειδῃ ἡ κάουζα τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ λαοῦ διὰ τῆς αἵρετοκρισίας ἔτρεξεν ὑπὲρ τοὺς δύο μῆνας, καὶ οἱ διδάσκαλοι ὄντες ἀπλήρωτοι πρὸ καιροῦ ἐξ αἰτίας τῶν καταχρήσεων τῶν κασσαδώρων καὶ ἐπιτρόπων καὶ μὴ ἠμποροῦντες νὰ οἰκονομήσωσι τὴν καθημερινὴν ἀνάγκην τοῦ πρὸς τὸ ζῆν, ἀπεφάσισαν καὶ ἔκλεισαν τὰ σχολεῖα διὰ νὰ τοὺς πληρώσουν καὶ ἄχρι τοῦδε κλεισμένα στέκονται, διὰ τὸ ὅποιον λυπούμεθα μεγάλως, πλὴν τί εἶναι εἰς τὸ χέρι μας νὰ κάμωμεν καὶ ἄς ὄψωνται οἱ αἷτιοι, ὅπου ἔφεραν τὴν πατρίδα μας εἰς τοιαύτην ἐλεεινὴν κατάστασιν.

Ἐπειδῃ ὁμως καὶ τὰ πράγματα τῆς πατρίδος μας κατὰ τὸ παρὸν θέλουν λάβει ἄλλην διόρθωσιν ἐλπίζομεν καὶ τὰ σχολεῖα νὰ λάβουν τὸν πρῶτον τους δρόμον καὶ θέλουν ἀνοίξῃ καὶ ἐλπίζεται ἰκαλητέρα διόρθωσις, ἕνα μόνον ὅπου τὰ ἐλέη ὑστεροῦνται κατὰ τὸ παρὸν, ἀλλὰ θέλουν δανεισθῆ οἱ νέοι ἐπίτροποι διὰ νὰ προφθάσουν τοὺς διδασκάλους διὰ τοὺς μισθοὺς των καὶ ἡ κοινότης εἶναι εὐελπις εἰς τὴν πανευγένειάν σας διὰ νὰ ἐμβάσητε τὰ πλούσια ἐλέη σας καὶ δι' αὐτὰ καθὼς ἐμβάζετε καὶ

διὰ τὰς προικοδωρίας καὶ λοιπά, διότι κατὰ τὸ παρὸν ἄλλον πόρον δὲν ἔχουν καὶ ὅπως εἶναι ὄρισμός σας καὶ μένομεν.

Πρόθυμοι

Π. ΣΑΜΑΡΝΙΩΤΗΣ
Θ. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΣ Ἱατρός
Α. ΦΙΛΙΟΣ

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου¹

Κατὰ συνέπειαν τῆς ἐνδόξου διαταγῆς σας ἐκδοθείσης τῇ 24 παρελθόντος 7 βρίου πρὸς θεώρησιν τῆς διαφορᾶς τῆς Κοινότητος Ἰωαννίνων κατὰ τῶν ἐν ἕως τότε ἐνεργείᾳ ὄντων Ἐπιτρόπων τῶν τεσσάρων Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ Νοσοκομείου καὶ τῶν πρὸ πολλοῦ πεπαυμένων κασσαδώρων συνισταμένην εἰς διάφορα ἀπαράδεκτα ἄρθρα λογαριασμοῦ ἑλεῶν παρὰ τῆς κοινότητος ἀπαιτούσης τῆς κοινότητος Ἰωαννίνων νὰ εφαρμοσθῶσιν τὰ διαφιλονεικούμενα ὡς ὄχι καλῶς ἐξοδευθέντα καὶ μεταχειρισθέντα, εἰς βάρος τῶν διαληφθέντων, συνήχθημεν πολλάκις εἰς τὴν Μητρόπολιν ταύτης τῆς πόλεως ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ διορισθέντος Μουμπασίρη ἐνδοξοτάτου μουχαρδὰρ Ἐφέντη παρόντος τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν παρουσιαζομένων ἐναγόντων καὶ ἐναγομένων καὶ τῶν ῥητῶς ὀνομαστὶ εἰς τὴν διαταγὴν σας προσδιορισμένων ἐγκρίτων ἠκολουθήσαμεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὰς συνελεύσεις ἀφορώσας ἐντελῶς τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ δικαίου διὰ τῆς ἐσκεμμένης ἀναγνώσεως τῶν προσφερόμενων ἡμῖν ἐγγράφων καὶ τῶν προφορικῶν πληροφοριῶν, καὶ δεχθείσης τῆς παραιτήσεως τοῦ συνδαιτητοῦ ἡμῶν κυρίου Ἀλεξίου Παπάζο-

1) Ἡ δυσφορία τοῦ ἀοιδίου Ν. Ζωσιμᾶ ἢ σαφῶς καταδεικνυομένη διὰ τῶν ἀνωτέρω δημοσιευομένων ἐπιστολῶν του πρὸς τὴν Κοινότητα Ἰωαννίνων ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19 Νοεμβρίου 1839 καὶ 10 Μαΐου 1840 κατέληξεν εἰς τὴν διακοπὴν τῆς ἀποστολῆς χρημάτων, τῆς ὁποίας ἄμεσον ἐπακολούθημα ὑπῆρξεν ἡ παῦσις τῆς διανομῆς βοηθημάτων καὶ τὸ κλείσιμον τῶν Σχολείων. Εὐνόητος ἐντεῦθεν ἡ ἀγανάκτησις τῶν κατοίκων ἐναντίον τῶν ἰθυόντων τὰ κοινοτικά. Οἱ πρόκριτοι καὶ οἱ πρόεδροι τῶν συντεχνιῶν συνασπισθέντες ἐπεκαλέσθησαν τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Σαῖτ-Πασσᾶ, ὅστις ἀπέλυσε τὸν προεστῶτα τῆς πόλεως ἀντικαταστήσας αὐτὸν διὰ τοῦ Ἀλεξίου Φίλιου, ἡ δὲ Κοινότης διὰ πραξικοπήματος ἔπαυσε τοὺς ἐφοροεπιτρόπους καὶ διώρισεν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπείαν διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν κοινῶν. Τὴν δημοσίευσιν τοῦ πορίσματος τοῦ ἐλέγχου τούτου ὑπὸ μορφὴν ἐκθέσεως πρὸς τὸν Γενικὸν Διοικητὴν ἐκρίναμεν σκόπιμον, διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐξ αὐτοῦ, καταφαίνεται ὁ μηχανισμὸς τῆς διοικήσεως τῶν κοινῶν τῆς πόλεως τῶν Ἰωαννίνων, ἐκ τοῦ ὁποίου διὰ μακρᾶς ἐξελίξεως προέκυψεν ὁ καὶ σήμερον ἰσχύων ἰδιότυπος Κανονισμὸς τῶν ἑλεῶν.

γλου καὶ ἀντικατασταθέντος διὰ τῆς νέας διαταγῆς σας, τὴν 13 ἐνεστῶ-
τος τοῦ Στεργίου Γεωργίου Μειζοβίτη ἐσυνεχίσαμεν μετ' αὐτοῦ τὰς ἐξε-
τάσεις καὶ συνδιαλέξεις ἀφ' οὗ προηγουμένως δὲν μᾶς ἐπετράπη ἢ δι'
ἀναφορᾶς ἡμῶν ζητηθεῖσα παραίτησις ἕνεκα τῆς, ὡς ἔταπεινῶς ἐκθέσαμεν
δι' αὐτῆς ἐνδεστέρας ἐκ τῆς χρηζούσης ὡς πρὸς τὴν διάλυσιν τῶν περι-
πλοκῶν τῆς διαφορᾶς ταύτης δυνάμεώς μας· πρὸς ἀπαλλαγὴν καὶ εἰς κάθε
συνέλευσιν ἐπαναλαμβανομένου θορύβου μεταξὺ τόσων πολλῶν ἀτόμων
κατεχομένων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῆς διαρκούσης εἰσέτι πάλης πολιτικῶν
διενέξεων καὶ παλαιῶν παθῶν προσωπικότητος ἐκ τοῦ ὁποίου διεκόπτετο
ἡ εὐηκοῖα τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἡ πρόοδος ἡμῶν εἰς τὸ οὐσιῶδες τῆς δια-
φορᾶς, ἐκρίθη ἀναγκαῖον ἢ παράστασις τῶν διαφωνούντων διὰ τὸ ὀλιγο-
πληθέστερον καὶ ἐπομένως ἐπωφελέστερον εἰς τὴν λύσιν τοῦ σκοποῦ μας
νὰ γίνῃ δι' ἐλευθέρας ἐκλογῆς τριῶν ἀνὰ ἐκάστῳ τῶν μερῶν ἀντιπροσώ-
πων καὶ κατὰ συνέπειαν τοῦ μέτρου τούτου ἐκλέχθησαν κατὰ τὰ ἀνὰ χεῖ-
ράς μας ἤδη ἀντιπροσωπείας ἔγγραφα τῶν 13 καὶ 20 7βρίου Μ. ἐκ τῶν
βεκήλιδων τῶν συντεχνιῶν (ἰσναφίων) ἀφ' οὗ προηγουμένως παραχωρηθῆ
ἔγγράφως πληρεξουσιότητος ἄδεια ἀπὸ τὰς 18 7βρίου Μ. εἰς αὐτοὺς ἐκ
τῶν συντεχνιῶν ὁ Κωνσταντῖνος Τζουκαλᾶς, ἀναστάσιος πανάγιώτου καὶ
διαμαντῆς κονιτζιώτης, ἐκ δὲ τῶν ἐναγομένων Νικόλαος Τζίνης, Γεώρ-
γιος Δημητρίου Ζήση, καὶ Μιχαὴλ Γκόβιλας, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ τῶν συν-
διαλέξεων γενομένης ἐκ τῶν λεχθέντων λόγων παρατηρήσεως ὅτι κατὰ τὴν
ἐννοιαν τῆς πρώτης διαταγῆς σας ἰπαρευρισκόμενοι ὡς θεαταὶ ἔγκριτοι
καὶ ἄλλοι Λιοῦται μὴ ἐμπεριεχόμενοι εἰς τὰς συντεχνίας ὡς πολῖται εἶ-
χον δικαίωμα εἰς κλίσιν ἐναγόντων εἰς τὴν προκειμένην διαφορὰν, λαβόν-
τες ἐνεργητικὴν θέσιν ἐρωτήθησαν ἂν ἀπαιτοῦσι καὶ αὐτοὶ ὅσα οἱ ἀντι-
πρόσωποι τῶν συντεχνιῶν, καὶ δώσαντες καταφατικὴν ἀπόκρισιν, ἐζητή-
σαμεν νὰ διορίσωσιν καὶ τοὺς ἐκ μέρους των ἀντιπροσώπους καὶ ἐδιόρι-
σαν ἐπὶ τῆς συνελεύσεως προφορικῶς τὸν Δημήτριον Δρόσον καὶ Ἰωάν-
νην Λιάμπεην καὶ Νικολάκη Κ. Ἀθανασίου, τούτων οὕτως ἐχόντων λα-
βοῦσα ἡ διαιτητικὴ ἡμῶν συνέλευσις νέαν μορφήν κατὰ τὸ προσωπικὸν
διὰ τῶν λεχθειῶν μεταβολῆς φάσεων καθὼς καὶ διὰ τὴν ἀντικατάστασιν
τοῦ ἐνδοξοτάτου μεχμέτ ζητεῖ ἐφένδη εἰς τὴν ἔδραν μπουμπασιρλίκου
ἕνεκα τῆς ἀπουσίας τοῦ ἐνδοξοτάτου μουχαρδὰρ ἐφένδη ἀρχήσαμεν ἐκ
νέου τὰς συζητήσεις καὶ λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἐφεξῆς καταχωρισθησομέ-
νην καταγραφὴν τῶν ἀπαραδέκτων παρὰ τῆς κοινότητος ἐξόδων καὶ τὰ
ἀκολούθως ῥηθησόμενα ἔγγραφα

ἔ ξ ά ξ α μ ε ν

Ἄρθρ. Α'. Ἐκ τῶν Διαθηκῶν τῶν Λασσοθετῶν καταχωρημένων εἰς